

ZWIĄZEK POWIATÓW POLSKICH

ASSOCIATION OF POLISH COUNTIES

(member of Council of European Municipalities and Regions)

Pałac Kultury i Nauki, XXVII piętro, 00-901 Warszawa 134,
Plac Defilad 1, skr. pocztowa 7, tel. (22) 656 63 34, fax. (22) 656 63 33

Adres do korespondencji: 33-300 Nowy Sącz 1, skr. pocztowa 119, tel. (18) 477 86 00,
fax. (18) 477 86 11, e-mail: biuro@powiatypolskie.pl, www.zpp.pl

PREZES ZARZĄDU

Ludwik Węgrzyn
POWIAT BOCHENSKI

WICEPREZESI ZARZĄDU

Robert Godek
POWIAT STRYZOWSKI

Janina Kwiecień
POWIAT KARTUSKI

Ewa Masny-Askanas
MIASTO NA PRAWACH POWIATU
m.st. WARSZAWA

Krzysztof Nosal
POWIAT KALISKI

Andrzej Płonka
POWIAT BIELSKI /woj. ŚLĄSKIE/

Zenon Rodzik
POWIAT OPOLSKI /woj. LUBELSKIE/

Sławomir Snarski
POWIAT BIELSKI /woj. PODLASKIE/

Zbigniew Szumski
POWIAT ŚWIEBODZIŃSKI

Marek Tramś
POWIAT POLKOWICKI

CZŁONKOWIE ZARZĄDU

Sebastian Burdzy
POWIAT ŚREDZKI

Zbigniew Deptuła
POWIAT MAKOWSKI

Edmund Kaczmarek
POWIAT JĘDRZEJOWSKI

Franciszek Koszowski
POWIAT ŚWIECKI

Edmund Kotecki
POWIAT BRZEZIŃSKI

Józef Kozina
POWIAT GŁUBCZYCKI

Adam Krzysztoń
POWIAT ŁAŃCUCKI

Tadeusz Kwiatkowski
POWIAT DĄBROWSKI

Krzysztof Lis
POWIAT SZCZECINECKI

Andrzej Nowicki
POWIAT PISKI

Marek Pławiak
POWIAT NOWOSADECKI

KOMISJA REWIZYJNA

PRZEWODNICZĄCY
Józef Swaczyna

POWIAT STRZELECKI

Z-CA PRZEWODNICZĄCEGO

Andrzej Szymanek
POWIAT WIERUSZOWSKI

CZŁONKOWIE

Marek Chciałowski
POWIAT GARWOLIŃSKI

Andrzej Ciólek
POWIAT GOŁDAPSKI

Janusz Guzdek
POWIAT DZIERŻONIOWSKI

Józef Jodłowski
POWIAT RZESZOWSKI

Krzysztof Maćkiewicz
POWIAT WĄBRZESKI

Szczepan Ołdakowski
POWIAT SUWALSKI

Andrzej Opala
POWIAT ŁÓDZKI WSCHODNI

DYREKTOR BIURA

Rudolf Borusiewicz

Or.A.0531/5/16

Warszawa, 5 stycznia 2016 roku

Szanowny Pan

Stanisław Gojacz

Przewodniczący

Komisji Ustawodawczej Senatu RP

Szanowny Panie Przewodniczący,

w odpowiedzi na Pana pismo z 4 stycznia 2015 r. w sprawie projektu ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej informuję, że Związek Powiatów Polskich co do zasady pozytywnie ocenia ideę usuwania z przestrzeni publicznej nazw symbolizujących każdy ustrój totalitarny, niemniej jednak nie wszystkie rozwiązania przyjęte w przedłożonym projekcie ustawy zasługują na akceptację, a mogą wręcz spowodować nie osiągnięcie celu założonego przez projektodawców.

Uzasadnienie

Jak wynika z uzasadnienia do projektu ustawy jej celem jest przede wszystkim usunięcie nazw symbolizujących ustrój totalitarny w szczególności komunizm, z przestrzeni publicznej. Tymczasem projektowane przepisy skupiają się głównie na przeciwdziałaniu nadawaniu takich nazw budowlom, obiektom i urządzeniom użyteczności publicznej przez jednostki samorządu terytorialnego w przyszłości. Jako organizacji reprezentującej również miasta na prawach powiatu nie są nam znane przypadki, w których po reaktywowaniu samorządu terytorialnego nazwy budzące oczywiste skojarzenia z komunizmem byłyby nadawane. W projekcie w art. 6 przewidziano co prawda odpowiednie stosowanie procedury przewidzianej w 1-5 dla obowiązujących w dniu wejścia w życie nazw niezgodnych z art. 1, niemniej jednak należy zauważyć, że nazwy te nie były nadane przez jednostki samorządu terytorialnego, zatem omawiana procedura nie będzie mogła mieć zastosowania. Nie będzie miał zastosowania również art. 6 ust. 3 dotyczący przywrócenia wojewodzie terminu do wydania rozstrzygnięcia nadzorczego na uchwałę jednostki samorządu terytorialnego. Zasadnym jest zatem aby ustawodawca szczegółowo uregulował przede wszystkim procedurę usuwania istniejących symboli systemów totalitarnych, a dopiero w następnej kolejności przeciwdziałań nadawaniu nowych nazw, których brzmienie może budzić wątpliwości.

Zastrzeżenie budzi procedura przewidziana w art. 2 projektu ustawy. Jak już była mowa wyżej powołany przepis winien mieć zastosowanie przede wszystkim do już funkcjonujących nazw. Zgodnie z art. 91 ustawy o samorządzie gminnym o nieważności uchwały lub zarządzenia w całości lub w części orzeka organ nadzoru w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia doręczenia uchwały lub zarządzenia. Analogiczne unormowanie przewidziano w pozostałych ustawach samorządowych. Termin 30-dniowy to termin materialnoprawny - z jego upływem następuje wygaśnięcie kompetencji organu nadzoru do stwierdzenia nieważności aktu. W wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z 6 maja 2010 r. sygn. I OSK 201/10 wskazano, że do obliczania trzydziestodniowego terminu z art. 91 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym nie mają zastosowania przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego. Przewidziana art. 2 projektu procedura zasięgania opinii tylko przedłuży postępowanie, a w skrajnych przypadkach może uniemożliwić wydanie przez wojewodę rozstrzygnięcia nadzorczego. Wydaje się, że lepszym, skuteczniejszym i tańszym rozwiązaniem niż każdorazowe zasięganie opinii IPN byłoby wydanie rozporządzenia wykonawczego do ustawy, zawierającego wykaz nazw symbolizujących komunizm lub inny ustrój totalitarny. Zwracamy uwagę, że Instytut Pamięci Narodowej sporządzał w poprzednich latach wykazy nazw budzących oczywiste skojarzenia z systemem totalitarnym. Procedura opiniowania mogłaby mieć zastosowanie jedynie w przypadkach budzących wątpliwości, w zakresie nazw nie objętych wykazem. Ponadto wydaje się, że również jednostki samorządu terytorialnego winny mieć prawo do zasięgania opinii IPN przed wydaniem aktu w sprawie nadania nazwy, co pozwoli uniknąć wątpliwości jakie miały chociażby miejsce kilka lat temu w jednym z miast przy próbie nadania szkole imienia Jana Brzechwy.

W art. 3 ust. 1 słowo zarządzenie winno być zastąpione zwrotem „rozstrzygnięcie nadzorcze”. Rozstrzygnięcie nadzorcze jest formą w jakiej następuje orzeczenie o nieważności aktu wydanego przez jednostkę samorządu terytorialnego.

W art. 5 ust. 2 należałoby doprecyzować obowiązek respektowania również przez sektor prywatny (banki, firmy ubezpieczeniowe, formy telekomunikacyjne) dokumentów zawierających dotychczasowe nazwy ulic. W praktyce może bowiem okazać się, że praktyka przez nie przyjęta będzie wymuszała na obywatelach zmianę dokumentów pomimo braku upływu terminu ich ważności.

W naszej ocenie należy znacząco wydłużyć termin określony w art. 6 ust. 1 ustawy aby rozłożyć proces zmiany nazw ulic w czasie. Zmiana nazw ulic będzie wiązała się z koniecznością dokonania zmian w dokumentach, rejestrach i ewidencjach publicznych. Rozłożenie całego procesu w czasie pozwoli na lepsze wykorzystania zasobów kadrowych instytucji publicznych a co za tym idzie na zmniejszenie kosztów wejścia w życie ustawy. Samorządy będą miały możliwość po pierwsze przeprowadzenia konsultacji z mieszkańcami co do nowych nazw ulic czy szkół, a ponadto będą mogły określić dłuższe *vacatio legis* dla uchwał zmieniających nazwy ulic tak aby również obywatele i przedsiębiorcy mieli możliwość przygotowania się do wejścia w życie nowych nazw ulic.

W tym miejscu zwracamy również uwagę, że kwestie kosztów wejścia w życie ustawy w uzasadnieniu potraktowano bardzo lakonicznie. Projektodawcy nie wskazują nawet przybliżonych szacunków w tym zakresie.

Na końcu zwracamy również uwagę na brak uregulowania w projekcie zasad zmiany nazwy drogi wewnętrznej. Zgodnie z art. 8 ust. 1a ustawy o drogach publicznych podjęcie przez radę gminy uchwały w sprawie nadania nazwy drodze wewnętrznej wymaga uzyskania pisemnej zgody właścicieli terenów, na których jest ona zlokalizowana. Z treści projektu nie sposób jednoznacznie wywnioskować, czy w celu zmiany nazwy drogi wewnętrznej rada gminy będzie zobowiązana do uzgodnienia nowej nazwy drogi z jej właścicielem, czy też będzie miała dowolność w tym zakresie.

Projekt ustawy nie odnosi się również do nazw budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej lub ich części nadawanych przez podmioty inne niż jednostki samorządu terytorialnego, również publiczne. Przykładowo Instytut Pamięci Narodowej w pismach kierowanych do jednostek samorządu terytorialnego wnosił o zmianę nazw ulic, którym nadano imię Oskara Langego, gdy tymczasem jego imię zostało nadane jednej z auli Szkoły Głównej Handlowej.

Z poważaniem

Prezes Zarządu
Związku Powiatów Polskich

Ludwik Węgrzyn